Experts

Siapa Sebenarnya Profesor Diraja dan Profesor Ulung?

Mon, 12/15/2025 - 12:30

Malaysia terus memperkukuh agenda pendidikan tinggi melalui pengiktirafan terhadap sarjana yang memberikan sumbangan besar kepada negara. Dua gelaran yang menjadi lambang kecemerlangan tertinggi di peringkat nasional ialah Profesor Diraja dan Profesor Ulung. Kedua-duanya mewakili penghormatan negara terhadap tokoh akademik yang membina impak signifikan dalam pembangunan ilmu dan masyarakat.

Profesor Diraja: Gelaran Akademik Tertinggi Negara

Profesor Diraja ialah anugerah paling eksklusif yang dikurniakan oleh Yang di-Pertuan Agong untuk mengiktiraf ahli akademik yang memberikan sumbangan luar biasa. Pengiktirafan ini bersifat nasional dan melibatkan impak yang melangkaui kampus serta mempunyai dimensi peradaban yang lebih luas.

Sarjana yang Pernah Dianugerahkan

Sehingga kini, hanya dua tokoh negara menerima gelaran ini:

1. Allahyarham Profesor Diraja Ungku Abdul Aziz Ungku Abdul Hamid (1922–2020)
Dianugerahkan pada 1978, beliau memberi impak mendalam dalam bidang Ekonomi dan Pendidikan. Antara sumbangan beliau:

a. Idea penubuhan Lembaga Urusan dan Tabung Haji (LUTH).
b. Pengarah Pengasas Dewan Bahasa dan Pustaka (DBP).
c. Naib Canselor Universiti Malaya (UM) paling lama berkhidmat dengan usaha penting seperti penubuhan Akademi Islam dan Pusat Asasi Sains.

2. Profesor Diraja Tan Sri Dr. Syed Muhammad Naquib Al-Attas (lahir 1931)

Dianugerahkan pada Oktober 2024, beliau merupakan sarjana berpengaruh dalam Pemikiran dan Tamadun Islam, Falsafah dan Kesusasteraan Melayu. Beliau terkenal dengan:

a. Perumusan gagasan Islamisasi Ilmu yang diterima pakai di peringkat global.
b. Penubuhan Institut Pemikiran dan Tamadun Islam Antarabangsa (ISTAC).

Penganugerahan kepada dua tokoh ini menunjukkan bahawa gelaran Profesor Diraja bersifat sangat eksklusif dan diiktiraf hanya kepada mereka yang memberi sumbangan berskala nasional dan antarabangsa.

Profesor Ulung: Pengiktirafan Kecemerlangan Kesarjanaan Negara

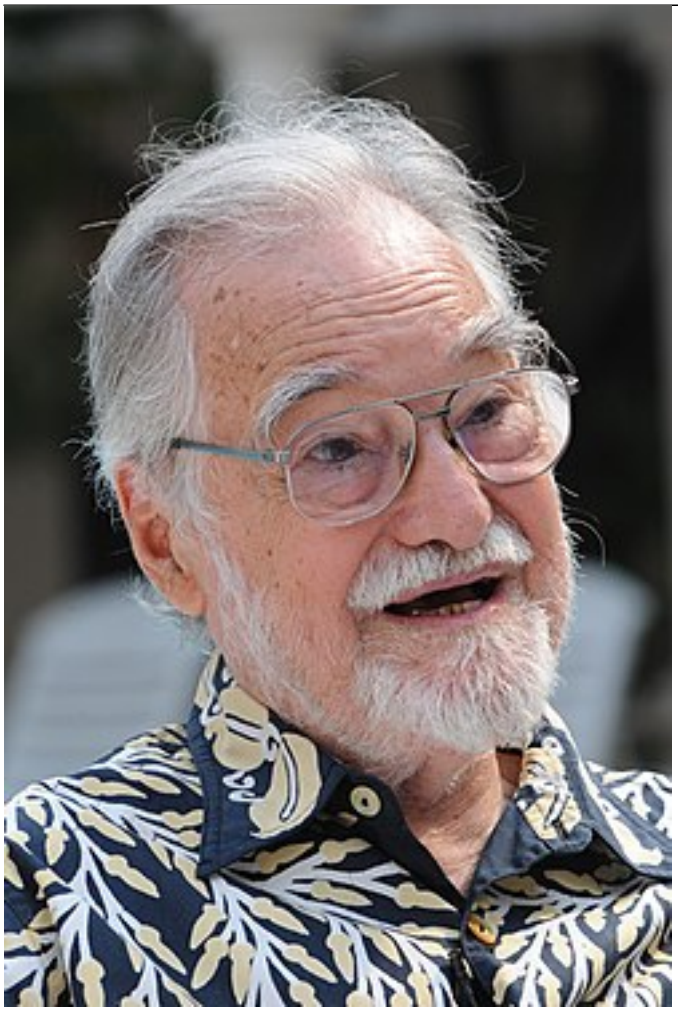
Profesor Ulung pula ialah gelaran tertinggi dalam skim perkhidmatan awam yang dianugerahkan oleh

Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT). Anugerah ini menilai kecemerlangan menyeluruh merangkumi penyelidikan, penerbitan, pengajaran dan sumbangan ilmiah yang berterusan.

Tokoh Profesor Ulung dan Sumbangan Mereka

Gelaran ini hanya diberikan kepada sarjana yang mencapai tahap kecemerlangan tertinggi. Antara penerimanya:

Nama	Bidang	Sumbangan Utama
Datuk Dr. Shamsul Amri Baharuddin	Etnologi dan Sains Sosial	Pengasas **Institut Kajian Etnik (KITA), Universiti Kebangsaan Malaysia (UKM)**, dan peneraju Dasar Perpaduan Negara serta pembangunan **IPNas**.
Tan Sri Dr. Mohd. Kamal Hassan (Allahyarham)	Pengajian Islam	Bekas Rektor Universiti Islam Antarabangsa Malaysia (UIAM) dan tokoh yang mempelopori pembangunan kurikulum berteraskan Islamisasi Ilmu.
Datuk Dr. Looi Lai Meng	Patologi	Menyumbang kepada peningkatan standard diagnosis perubatan negara dan menerima pengiktirafan antarabangsa termasuk **Anugerah Merdeka**.
Datuk Dr. Harith Ahmad	Fotonik	Peneraju penyelidikan gentian optik dan fotonik serta penghasil inovasi yang menyokong industri teknologi tempatan.
Dato' Dr. Rajah a/l Rasiah	Makroekonomi	Pakar ekonomi inovasi global dengan penyelidikan yang diiktiraf sebagai rujukan penting dalam pembangunan ekonomi negara membangun.

Allahyarham Profesor Diraja Ungku Abdul Aziz Ungku Abdul Hamid

Profesor Diraja Tan Sri

Dr. Syed Muhammad Naquib Al-Attas

Profesor Ulung Datuk Dr. Shamsul Amri Baharuddin

 Allahyarham Profesor Ulung Tan Sri Dr. Mohd. Kamal Hassan

Datuk Profesor Ulung Dr. Looi Lai Meng

Datuk Profesor Ulung Dr. Harith Ahmad

Dato' Profesor Ulung Dr. Rajah Rasiah

Sumbangan mereka memperkukuh reputasi Malaysia dalam bidang masing-masing serta meningkatkan kecemerlangan penyelidikan di institusi pengajian tinggi.

Perbezaan Antara Profesor Diraja dan Profesor Ulung

Kedua-duanya menghargai sumbangan ilmuwan, namun berbeza dari segi peranan dan pengiktirafan:

Aspek	Profesor Diraja	Profesor Ulung
Penganugerahan	Dikurniakan oleh **Yang di-Pertuan Agong** atas nasihat Kerajaan.	Dianugerahkan oleh **Kementerian Pendidikan Tinggi (KPT)**.
Status Pengiktirafan	Anugerah kehormat akademik tertinggi negara.	Gelaran akademik tertinggi dalam **skim perkhidmatan awam**.
Keistimewaan	Sangat eksklusif, hanya **dua penerima** dalam sejarah.	Lebih ramai penerima tetapi tetap selektif.
Kriteria Utama	Sumbangan berskala nasional dan peradaban; impak transformatif melampaui akademia.	Kecemerlangan berterusan dalam penyelidikan, penerbitan, pengajaran dan sumbangan ilmiah.
Jenis Sumbangan Diiktiraf	Penubuhan institusi penting, pembentukan dasar negara, kerangka pemikiran yang berpengaruh.	Kepimpinan akademik, penghasilan ilmu, inovasi dan reputasi penyelidikan.
Penggunaan Gelaran	Bersifat simbol negara; tidak terikat kepada skim perkhidmatan.	Gelaran rasmi dalam laluan kerjaya akademik sektor awam.

Pengiktirafan Profesor Diraja dan Profesor Ulung menggambarkan kesungguhan negara menghargai sarjana yang menyumbang kepada kemajuan pendidikan tinggi, penyelidikan dan pembangunan masyarakat. Tokoh-tokoh ini menjadi inspirasi kepada generasi baharu akademia, seterusnya menyokong agenda Malaysia menuju ekosistem ilmu yang mapan dan bertaraf antarabangsa.

Oleh: Ahmad Ibrahim
E-mel: ahmadbi@umpsa.edu.my

Penulis adalah Pensyarah, Pusat Sains Kemanusiaan (PSK), Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah (UMPSA).
Rencana ini merupakan pandangan peribadi penulis dan tidak menggambarkan pendirian rasmi Universiti Malaysia Pahang Al-Sultan Abdullah (UMPSA).

- 589 views

View PDF